

Juli 2019

CASE-SAMLING: MINDRE AFFALD I SMÅT BRÆNDBART PÅ GENBRUGSPLADSEN

En samling gode eksempler på, hvordan kommuner, affaldsselskaber og borgere reducerer mængderne af småt brændbart og sikrer mere affald til genanvendelse.

Introduktion

Flere og flere kommuner og affaldsselskaber gør en målrettet indsats for at reducere mængden af affald, der går til småt brændbart på genbrugspladserne.

Det er med til at sikre, at alle vores gode ressourcer bliver sorteret ud til genbrug og genanvendelse.

Træ, pap, plast og tekstiler er nogle af de materialer, som nemt kan genanvendes, men som alligevel har det med at havne i containerne til stort og småt brændbart.

Midlerne til at få brugerne af genbrugspladserne til at sortere flere ressourcer ud af brændbart-containerne er imidlertid mange.

Derfor har Dansk Affaldsforening samlet et udvalg af initiativer, der på hver deres måde bidrager til bedre sortering på Danmarks genbrugspladser.

Dertil har JHN Processor bidraget med tal på, hvor meget der udsorteres på kommuneniveau.

God læselyst.

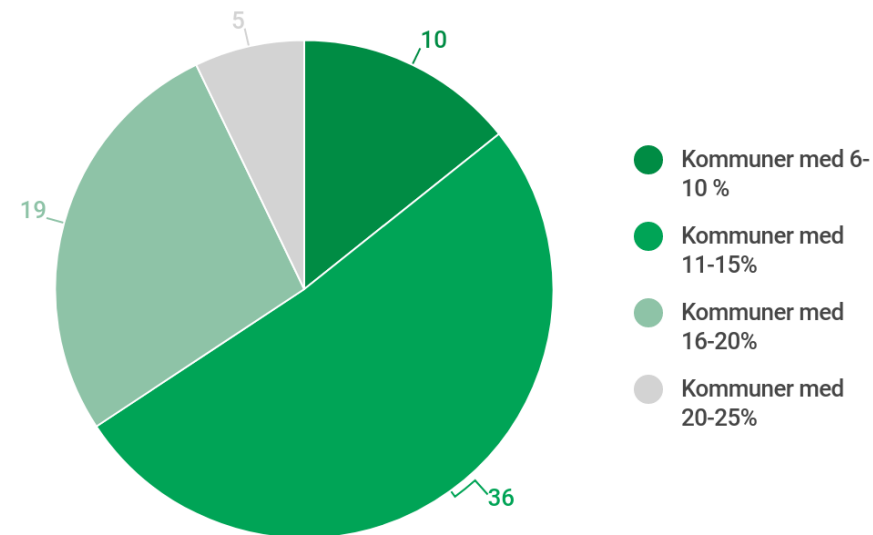
Overblik

Kortlægningen viser, at i 46 ud af 70 kommuner sorterer borgere og virksomheder så meget på genbrugspladserne, at under 15 procent af affaldet er forbrændingseget og energiudnyttet som grøn el og varme i radiatorerne.

Det betyder, at op mod 85 procent af affaldet går til genanvendelse.

Blot 5 kommuner i kortlægningen energiudnytter op til 25 procent.

ANDEL AF SMÅT BRÆNDBART I KOMMUNERNE

Andelen, som affaldsmængden i småt brændbart udgør på genbrugspladserne ud af den samlede mængde affald på genbrugspladserne, fordelt på kommuner. Tallene dækker 189 genbrugspladser i 70 kommuner - det antal kommuner, som indberetter data til JHN Processors nøgletalsmodel.

Kilde: Dansk Affaldsforening og JHN Processor.

ARGO

Farvel til stort og småt brændbart

I løbet af 2018 har det fælleskommunale affaldsselskab ARGO sagt farvel til stort og småt brændbart på samtlige af sine 14 genbrugspladser.

Ved at gøre det sværere at aflevere affald til brændbart, øges borgernes incitament til at sortere affaldet grundigere. Målet er at øge genanvendelsen.

Genbrugspladserne har erfaret, at langt de fleste borgere bakker op om initiativet og gerne yder en ekstra indsats med sortering til gavn for miljøet.

Initiativer

Hvordan minimerer ARGO mængden til småt brændbart?

ARGO har afskaffet fraktionerne stort og småt brændbart på sine genbrugspladser. Konkret har ARGO taget følgende initiativer:

- Borgerne skal aflevere det affald, som tidligere endte i småt brændbart, i containeren **Uegnet til genanvendelse**. Det er bl.a. sammensatte produkter (f.eks. ringbind), glasfiber, bjørneklo og tømte cementsække.
- Borgerne skal aflevere affald, der tidligere endte i stort brændbart, i containeren **Polstrede møbler**.
- ARGO har lanceret en større **kommunikationsindsats**, der både skal give brugerne af genbrugspladserne info og vejledning om ændringen – såvel som klæde genbrugsplads-personalet godt på til at hjælpe brugerne.

Hvad har ARGO opnået?

For fire genbrugspladser i Lejre og Roskilde kommune har ARGO opnået følgende resultater:

- 60% af det affald, der tidligere blev afleveret til brændbart bliver nu sorteret til genbrug, genanvendelse eller specialbehandling.
- Mængden af genanvendeligt plast og tekstil er fordoblet, imens mængderne af genanvendeligt pap og rent træ er steget med cirka 50%.

Generelt for alle sine genbrugspladser regner ARGO med at øge genanvendelsen svarende til:

- 7.000 ton om året på sine genbrugspladser eller 60 kg./husstand om året

Læs mere om ARGO [her](#).

VESTFORBRÆNDING

Super Sortering

Med konceptet "Super Sortering" giver Vestforbrænding medarbejderne på sine genbrugsstationer et økonomisk incitament til at øge genanvendelsen og reducere mængden af småt brændbart.

Det står de enkelte genbrugsstationer frit for hvilke metoder, de vil bruge for at øge genanvendelsen. På den måde bliver initiativerne målrettet den enkelte plads, og medarbejderne føler et større ejerskab for konceptet.

Initiativer

Hvordan minimerer Vestforbrænding mængden til småt brændbart?

Siden 2015 har Vestforbrænding arbejdet med initiativet *Super Sortering* på sine genbrugspladser. I konceptet indgår:

- **Målinger** af mængden af småt brændbart i forhold til mængden i de fraktioner, der traditionelt er landet i småt brændbart, f.eks. papir, pap, træ osv.
- **Årlig udmelding af et nyt (og skærpet) mål** for hvor meget mængden af småt brændbart skal nedbringes.
- De genbrugspladser, der når målet, belønnes med **en kontant bonus**. Kommunerne bestemmer, hvordan en evt. bonus skal bruges – f.eks. om den skal gå til en ny kaffemaskine på pladsen, en fejmaskine, et medarbejderarrangement eller lignende.

Hvad har Vestforbrænding opnået?

- Initiativet er en stor succes og har flyttet flere tusind tons affald fra energiudnyttelse til genanvendelse.
- Der er opstået konkurrence genbrugsstationerne imellem for at gøre det bedst. Hver måned får genbrugsstationerne en statistik over deres Super Sorterings-procent, og to gange om året en top fem-liste over dem, der har supersorteret mest.

Læs mere om Vestforbrænding [her](#)

ARWOS

Bemanding ved containerne

Arwos i Aabenraa har en genbrugsvejleder stående ved containeren til brændbart affald. Samtidig er containerens design ændret, så borgerne ikke kan se, hvad andre har afleveret til brændbart.

Ved at bemande containeren har Arwos ændret den måde, hvorpå borgerne bruger containeren og interagerer med genbrugsvejlederne på pladsen.

Målet med bemanningen og det nye design på containeren er at få borgerne til at sortere mere affald fra til genanvendelse, før de afleverer resten til brændbart.

Initiativer

Hvordan minimerer ARWOS mængden til småt brændbart?

- **Bemanding** af containeren til brændbart:
Det betyder, at der altid er personale ved containeren, som står klar til at hjælpe borgeren med korrekt sortering, og derved forøge mængden af affald, der sorteres til genanvendelse.
- **Ændret design** af containeren til brændbart:
Indrettet med et indkasthul og regelmæssig komprimering, så borgeren ikke har mulighed for at se hvad der tidligere er blevet afleveret i containeren. Det mindsker risikoen for, at andre borgers fejlsortering bliver gentaget.

Læs mere om Arwos [her](#).

FREDERICIA KOMMUNE

Affaldsopdragelse siden 1980'erne

Fredericia Kommune har som sådan ikke noget nyt initiativ for at nedbringe mængden af småt brændbart på genbrugspladserne.

Derimod har kommunen siden 1980'erne slet ikke haft en container til småt brændbart på genbrugspladserne.

Dermed har Fredericia Kommune over 30 års erfaring i at hjælpe borgerne til at sortere til genanvendelse i stedet for brændbart.

Initiativer

Hvordan minimerer Fredericia Kommune mængden til småt brændbart?

- Fredericia Kommune har **aldrig haft en container** til småt brændbart
- I stedet har kommunen **53 andre fraktioner**, f.eks. "tæpper/madrasser", "defekte møbler", "cykler", "snavset papir" og "snavset plast".
- På genbrugspladsen er der mulighed for at **aflevere til direkte genbrug**.
- Der er altid **3 pladsfolk til stede** på hver genbrugsplads til at vejlede borgerne i korrekt sortering

Hvad har Fredericia Kommune opnået?

- Borgerne er blevet opdraget til at sortere mere og bedre
- Borgerne bakker op om de 53 fraktioner
- Mange borgere sorterer nu hjemmefra inden de ankommer til genbrugspladsen

Læs mere om Fredericia Kommunes genbrugspladser [her](#)

AVV

Det grønne spor

I 2015 indførte AVV et nyt adfærdsdesign på sine genbrugspladser.

Ændringen i de fysiske omgivelser blev sammenkoblet med øget bemanning, og dermed mere interaktion mellem genbrugsvejledere og borgere.

Effekten har været en større mængde affald sorteret til genanvendelse – og dermed mindre til småt brændbart.

Initiativer

Hvordan minimerer AVV mængden til småt brændbart?

- Nytænkning af **containernes rækkefølge** på pladserne: Containerne med brændbart-fraktioner er aldrig placeret først på pladsen.
- I stedet er containere til **genanvendelse det første**, der møder borgerne. Dermed bliver det oplagt for borgeren at aflevere alle de gode ressourcer til genanvendelse.
- **Et grønt spor** i asfalten **guider borgerne** forbi containerne i den 'rigtige' rækkefølge – først genanvendelse, til sidst brændbart.
- Endelig er der ekstra bemanning på pladserne, så borgerne mødes af genbrugsvejledere, der hjælper med korrekt sortering.

Hvad har AVV opnået?

- Med *Det grønne spor* havde AVV en målsætning om at reducere mængden til forbrænding med 15%
- I måleperioden på 24 uger formåede man at **reducere mængden af småt brændbart med 33 %** - fra 1220 tons til 820 tons.
- AVV har erfaret, at den vigtigste faktor i projektet var den ekstra vejledning som blev muliggjort af den ekstra bemanning.

Læs mere om AVV [her](#).

Tryk på Knappen, så kommer pladsmanden

SILKEBORG FORSYNING

Resultatløn forebygger fejlsortering

Hos Silkeborg Forsyning har man siden 2007 arbejdet med at give pladsmedarbejderne økonomisk incitament til at forhindre fejlsortering på genbrugspladserne.

Ved at give medarbejderne en bonus for korrekt sortering, har Silkeborg Forsyning opnået en øget kommunikationen mellem medarbejdere og borgere – og dermed mindre risiko for fejlsortering.

Initiativer

Hvordan minimerer Silkeborg Forsyning mængden til småt brændbart?

- I 2007 indførte Silkeborg Forsyning **resultatløn** for sine pladsmedarbejdere.
- Pladsmedarbejderne bliver aflønnet på baggrund af fastlagte kvantitative og kvalitative målsætninger. Konkret betyder det, at hvis der fejlsorteres i de genanvendelige materialer, trækkes det fra det løntillæg, som er lagt oven i den faste løn.
- Resultatlønnen medvirker til, at **pladsmedarbejderne aktivt henvender sig til borgeren** for at forebygge fejlsortering. I Silkeborg var erfaringen nemlig, at de færreste henvender sig til personalet, og derfor ikke får hjælp til sorteringen.

Hvad har Silkeborg Forsyning opnået?

- Fra 2007 til 2015 faldt mængden af affald til deponi og brændbart fra 13.400 tons til 4.700 tons, hvilket svarer til **den fulde vægt af cirka 900 lastbiler**.
- Kundekontakten blev taget positivt imod af borgerne. **Kommunikationen** på genbrugspladserne blev generelt styrket.

Læs mere om Silkeborg Forsyning [her](#)

HADERSLEV

Adfærdsdesign reducerer mængden af brændbart affald

På Provas' genbrugspladser i Haderslev Kommune har man i et forsøg med adfærdsdesign været i stand til at reducere mængden af brændbart affald markant.

Efter dårlige erfaringer med kommunikations-kampagner, hvor resultaterne var kortvarige og begrænsede, forsøgte Provas sig med mindre indkashuller i containerne til småt brændbart – og det har virket.

Initiativer

Hvordan minimerer Provas mængden af småt brændbart?

For Provas var problemet tydeligt – nemlig, at mange borgere ankommer med sække fyldt med ting fra oprydning og rod, og ikke kan overskue projektet med sortering. Derfor ændrede Provas designet af containerne til småt brændbart:

- Containerne blev forsynet med et låg med **mindre indkashuller**, som er for små til en standard affaldssæk.
- For at imødekomme behovet for trods alt at kunne smide større mængder affald ud, blev personalet udstyret med en **nøgle til at åbne låget** for borgerne.
- I forsøgsperioden indførte genbrugspladserne også en række initiativer, der skulle guide borgerne til at sortere bedre i form af **skiltning**.

Hvad har Provas opnået?

- Ved forsøgets afslutning viste det sig, at man havde **reduceret mængden af affald i brændbart med 30%**.
- Mængden af genanvendelige materialer var tilsvarende øget – især papir og plast.
- Provas har nu valgt at gøre løsningen permanent.

Læs mere om Provas [her](#)

SVENDBORG VAND OG AFFALD

Mere kommunikation om brændbart affald

I Svendborg har man med en kommunikationsindsats forsøgt at fjerne fokus fra brændbart fraktionerne.

I foråret 2016 ændrede Svendborg navnene på fraktionerne småt og stort brændbart. Samtidig har pladsfolkene haft ekstra fokus på visse fraktioner.

Initiativer

Hvordan minimerer Svendborg mængden til småt brændbart?

- **Nye navne** på containere: Småt brændbart er blevet til *restaffald*, stort brændbart til *polstrede møbler*.
- Da Svendborg ændrede navnene, kommunikerede de ændringerne ud til pladspersonalet, som i perioder også har haft et **ekstra fokus** på fraktionerne.

Hvad har Svendborg opnået?

- Fraktionerne er gået fra at udgøre omkring 5% af alt indleveret affald på pladsen til nu kun at udgøre **cirka 1,5%**.
- I gennemsnit har Svendborg **reduceret mængden til småt brændbart** (nu restaffald) til en mængde svarende til 2% af det samlede indleverede affald. Det er cirka 630 ton om året.

Læs mere om Svendborg Vand og Affald [her](#)

AffaldVarme Aarhus

Uddannelse og kommunikation

AffaldVarme Aarhus har med fokus på øget genanvendelse formået at nedbringe mængden af affald til energiudnyttelse.

Dialog, høj service og uddannelse af medarbejdere er nogle af de midler, AffaldVarme Aarhus har tag i brug.

Initiativer

Hvordan minimerer AffaldVarme Aarhus mængden til småt brændbart?

- Fokus på **uddannelse** af medarbejdere på genbrugspladser: Siden 2002 har AffaldVarme Aarhus brugt mange timer på uddannelse af medarbejdere. Her er service og dialog centrale faktorer.
- **God service** for borgerne i form af fleksible åbningstider, så det bliver lettere at komme af med affaldet på genbrugspladsen.
- **Engagerede borgere** i Aarhus kommune: interesse for affaldssortering blandt Aarhus' borgere har også været en vigtig brik i at nedbringe mængden af affald til brændbart.

Hvad har AffaldVarme Aarhus opnået?

- Fraktionen småt brændbart er gået fra at udgøre omkring 12% af alt indleveret affald på pladserne til nu kun at udgøre **cirka 8%**.

Læs mere om AffaldVarme Aarhus [her](#)

Hvem er Dansk Affaldsforening?

- Politisk styret interesseorganisation.
- Medlemmer: Kommuner og kommunalt ejede affaldsselskaber.
- 53 medlemmer i Danmark og på Færøerne.
- Opgaver, som medlemmerne løser:
 - Indsamling
 - Genbrugspladser
 - Energiproduktion
 - Behandlingsanlæg
 - Deponi
 - Modtagestationer for farligt affald
 - Formidling

Niels Toftegaard
Kommunikationskonsulent
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V
72312078
nt@danskaffaldsforening.dk

Nana Winkler
Specialkonsulent
Vester Farimagsgade 1, 5.
1606 København V
72312075
nw@danskaffaldsforening.dk

www.danskaffaldsforening.dk

[linkedin.com/company/dansk-affaldsforening](https://www.linkedin.com/company/dansk-affaldsforening)

[@DkAffald](https://twitter.com/DkAffald)

Kontakt

Dansk Affaldsforening

Affald er ressourcer